

Promosso da /
Endorsed by:

RETE
NAZIONALE
MUSEI BAMBINI

MERAKLI ÇOCUKLAR İÇİN BİR REHBER - AŞI

GUIDA GALATTICA AL VACCINO
PER BAMBINI E BAMBINE CURIOSI

SEVGİLİ ÇOCUKLAR,

Sizin de çok iyi bildiğiniz gibi geçen yıl bu sıralarda ortaya çıkan **Covid-19 virüsü** hala etkisini sürdürüyor. Şimdiye kadar maskemizi takmak, temizlik kurallarına uymak ve çevremizdekilere yaklaşmamak çoğumuzu virüsten korudu. Artık bu önemli üçlünün yanında, **daha da güçlü bir koruyucumuz var; o da AŞI!** Bizi virüsün kötü etkilerinden koruyacak aşı, dünyanın dört bir tarafında olduğu gibi bizim ülkemizde de uygulanmaya başlandı. İtalya'da hazırlanan bu kitapçık, **aşı hakkında merak ettiklerinizi** cevaplıyor. Sizlere aşının yanı sıra, büyük zorlukları aşmayı sağlayacak çok güçlü bir üçlüden bahsediyor: **Merak, bilgi ve iş birliği!**

Merak, bilgi ve iş birliği sayesinde her zaman bütün zorluklardan çok daha güçlü olmanız dileğiyle,

TÜLİN HADİ
İSTANBUL KENT KONSEYİ BAŞKANI

"Ogni grande progresso scientifico è scaturito da un nuovo atto d'audacia dell'immaginazione"

"Bilimdeki her büyük ilerleme, cesur bir hayal gücünün ürünüdür "

John Dewey

 EasyReading® Font
Carattere ad alta leggibilità

DYSLEXIA
FRIENDLY

Nonna cos'è quella cicatrice che hai sul braccio?

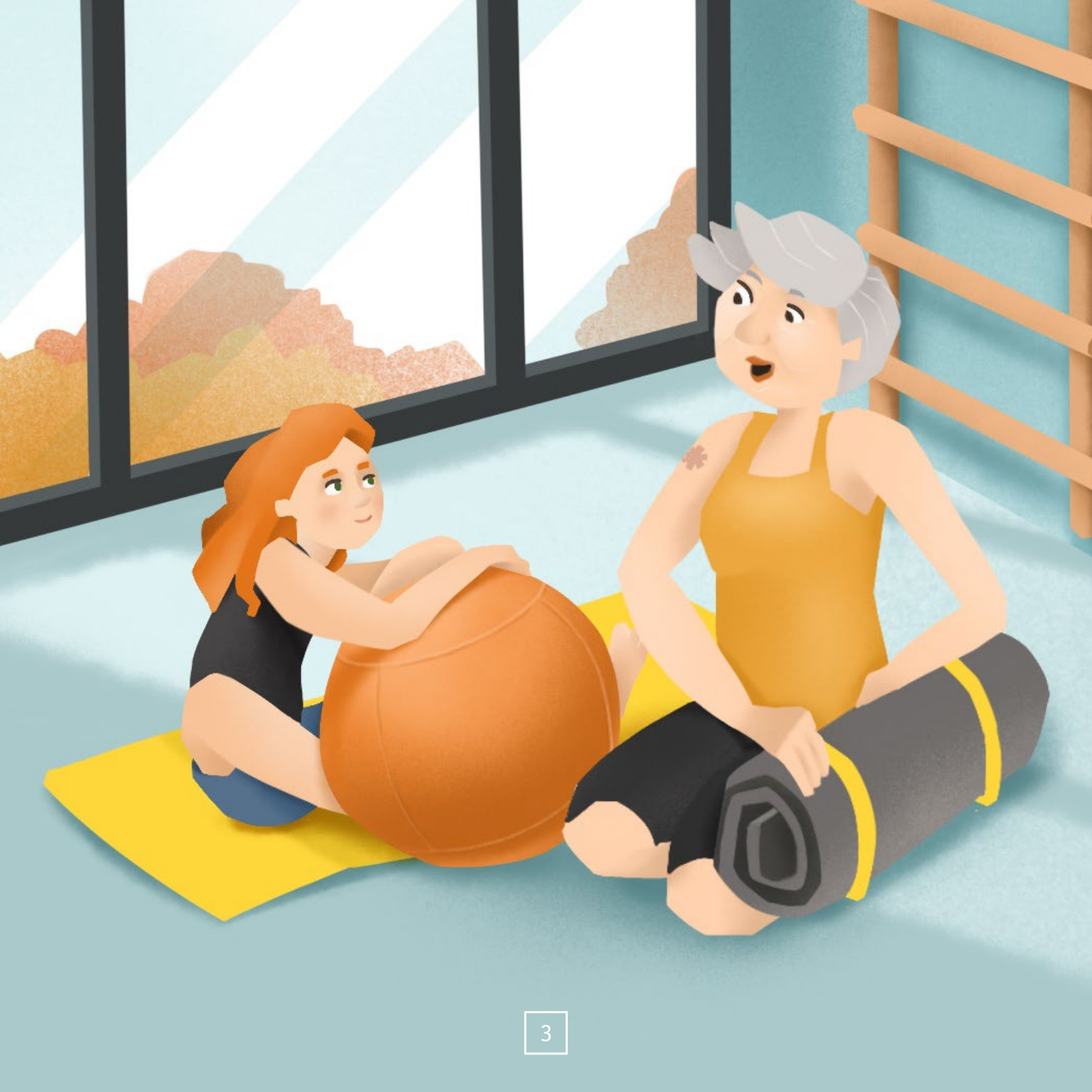
Questa non è una semplice cicatrice Emma, è una storia che ormai ha **più di 200 anni** e racconta di un giovane medico curioso e intraprendente.

Era il 1796 quando Edward Jenner, medico della campagna inglese, notò che le mucche e l'uomo soffrivano di una stessa malattia chiamata vaiolo.

Büyükanne, kolundaki yara izi ne?

Bu sadece bir yara izi değil Emma. Arkasında **200 yıldan da eski**, meraklı ve becerikli genç bir doktorun hikayesi var.

1796'da, İngiltere'nin kırsal bir bölgesinde yaşayan bir doktor olan **Edward Jenner**, ineklerin ve insanların benzer bir hastalıkla karşı karşıya olduklarını fark etti.

La malattia delle mucche era però più lieve di quella umana e veniva chiamata vaiolo vaccino.

Il giovane medico aveva notato, inoltre, che i mungitori contagiati dal vaiolo vaccino non si ammalavano della malattia dell'uomo, più grave e contagiosa.

Ama inek çiçeği denen bu hayvan hastalığı, insanlarda görülen çiçek hastalığından daha hafif ve daha zararsızdı.

Genç doktor, aynı zamanda bu hastalığı ineklerden kapan sütçülerin çok daha ciddi ve daha bulaşıcı olan çiçek hastalığına yakalanmadıklarını fark etti.

Non sapendo ancora quale fosse la causa del vaiolo i medici parlavano di "virus" perché in latino, una lingua antica usata in medicina, significa "veleno". Edward non sapeva ancora cosa fosse un virus ma la sua curiosità lo spinse a fare un esperimento.

Doktorlar, çiçek hastalığına neyin yol açtığını henüz bilmedikleri için buna "virüs" adını vermişlerdi. Tıpta kullanılan klasik bir dil olan Latince'de bu kelime "zehir" anlamına gelir. Edward henüz virüsler konusuna yabancıydı ancak merakı onu araştırmaya yönlendirdi.

“E se il liquido di quelle bolle potesse essere iniettato negli uomini per evitare che si ammalino della forma grave di vaiolo?”

La piccola puntura che Edward fece ai suoi pazienti scatenava una piccola bolla e poi **lasciava una piccola cicatrice.**

La cicatrice era il segno che l’esperimento aveva funzionato: grazie a questa nuova scoperta scientifica le persone non si ammalavano più di vaiolo, erano immuni.

“Ya hastalığın ineklerde oluşturduğu kabarcıkların içindeki sıvı, çok daha tehlikeli olan çiçek hastalığına yakalanmalarını önlemek için insanlara enjekte edilse ne olurdu?”

Edward’ın hastalarına minik bir iğne ile enjekte ettiği sıvı, geride sadece küçük bir **yara izi bıraktı.**

Yara izi, deneyin başarılı olduğunun kanıtıydı. Bu yeni bilimsel keşif sayesinde insanlar çiçek hastalığından hastalanmadılar. Artık bağışıklık kazanmışlardı...

Il coraggio, l'intuito e la perseveranza di Edward furono premiati! Fu creato così il primo vaccino della storia e due secoli dopo, nel 1980, la malattia del vaiolo scomparì del tutto.

Da quel momento gli scienziati hanno scoperto molti altri vaccini per altrettante malattie pericolose, con l'obiettivo di sconfiggerle o almeno prevenirle.

Edward'ın cesareti, içgüdüsü ve azmi başarı ile ödüllendi! Tarihte ilk aşı böylece geliştirilmiş oldu ve iki yüzyıl sonra, 1980'de, çiçek hastalığının artık tamamen ortadan kalktığı duyuruldu.

O zamandan bu yana, bilim insanları yaşamı tehdit eden pek çok hastalığı yenmek ya da en azından önlemek amacıyla bir çok aşı keşfettiler.

PER QUALI MALATTIE ESISTONO I VACCINI? ECCONE ALCUNE
HANGI HAŞTALIKLAR İÇİN AŞILARIMIZ VAR?
İŞTE BUNLARDAN BİR KAÇI

Parotite

KABAKULAK

KIZAMIK

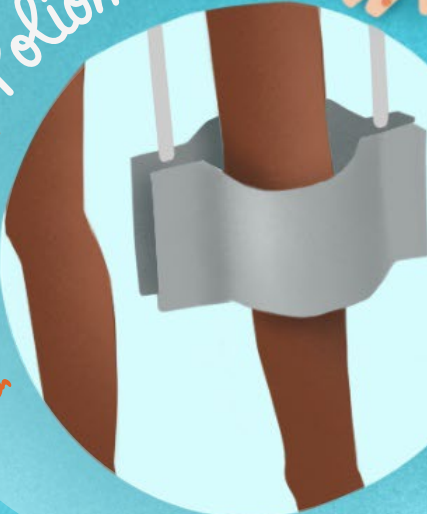

Morbilli

Poliomielite

ÇOCUK FELCİ

MENENJİTİ

Meningite

Ma come fa un vaccino a proteggermi dalle malattie?

Per spiegarlo devo parlarvi di un particolare super-potere che tutti noi abbiamo fin dalla nascita: il sistema immunitario. Si tratta di una vera e propria squadra di supereroi fatta di cellule con capacità straordinarie, che ci permettono di riconoscere gli agenti esterni, difenderci da essi e memorizzare la strategia utilizzata.

Peki ama aşı beni hastalıktan nasıl koruyor?

Bunu açıklamak için önce size hepimizin doğuştan sahip olduğu süper bir güçten söz etmeliyim: Bağışıklık Sistemimiz. Dış işgalcileri tanımak ve kullandıkları stratejileri öğrenerek bizi korumak gibi olağanüstü yeteneklerle donatılmış hücrelerden oluşan gerçek bir süper kahramanlar ekibi.

cellula mangiatutto
FAGOSITLER

L'HO GIÀ VISTA!
ANLADIM!

cellula memoria

HAFIZA HÜCRELERİ

cellula killer

cellula sentinella
SENTİNEL HÜCRELER

ÖLDÜRÜCÜ HÜCRELER

IL NOSTRO
SISTEMA
IMMUNITARIO
BAĞIŞIKLIK
SISTEMİMİZ

Sin dalla nascita incontriamo ogni giorno moltissimi germi, batteri e virus, ma normalmente il nostro sistema immunitario ci difende.

Per esempio, alcune cellule provano a "mangiare" i virus, altre invece sono specializzate a produrre delle "manette" per bloccarli e far sì che vengano riconosciuti più velocemente ed eliminati.

Queste particolari manette si chiamano anticorpi.

Her gün, çok sayıda mikrop, bakteri ve virüsle karşılaşırız ancak bağışıklık sistemimiz genellikle bizi bu işgalcilerden korur.

Örneğin bazı hücreler virüsleri "yemeye" çalışırken, diğerleri hızla tanınıp yok edilmelerini sağlamak için onları hareketsiz bırakan bir tür "kelepçe" üretirler. İşte bu özel "kelepçelere" antikorlar denir.

Ogni virus ha il
suo anticorpo!

HER VİRÜSÜN
KENDİ ANTİKORU
VARDIR!

Per costruire gli anticorpi specifici il sistema immunitario impiega qualche giorno, e questo potrebbe essere pericoloso se il virus è particolarmente aggressivo. In questi casi il nostro sistema immunitario avrà bisogno di un **allenamento speciale**, così come noi dobbiamo impegnarci per imparare un nuovo esercizio o a leggere e scrivere!

Bağışıklık sisteminin belirli bir antikor üretmesi için biraz zamana ihtiyacı vardır ve eğer virüs çok saldırgansa bu tehlikeli olabilir. Bu durumda bağışıklık sistemimizin tıpkı okuma yazmayı ya da jimnastik yapmayı öğrenirken olduğu gibi **özel bir eğitime** ihtiyacı vardır!

Ma come possiamo allenare il sistema immunitario?

Oggi sappiamo che serve il vaccino per allenare il sistema immunitario a produrre anticorpi e a sconfiggere un virus, **senza causare la malattia.**

Grazie al lavoro fatto negli anni dagli scienziati siamo sicuri che quando incontreremo il vero virus, per cui ci siamo vaccinati, avremo già pronti gli anticorpi giusti.

Ama bağışıklık sistemimizi nasıl eğitebiliriz ki?

Bugün, bağışıklık sistemimizi antikorlar üreterek **bizi hasta etmeden** virüsleri yenen aşılar ile eğitebileceğimizi biliyoruz. Yıllar boyunca bilim insanlarının yaptığı çalışmalar sayesinde, artık aşısını olduğumuz gerçek bir virüsle karşılaştığımızda onu yenmek için doğru antikorların hazır olacağından eminiz.

i VARI TIPI DI VACCINI

AŞI TÜRLERİ

nuova generazione **YENİ NESİL**

con virus inattivo **ETKİN OLMAYAN VIRÜS**

con virus attenuato **ZAYIFLATILMIŞ VIRÜS**

con antigeni **KONJUGE**

con anatoxine **TOKSOİD**

Nonna quindi tu hai fatto tanti vaccini?

Eh si mia cara! Proprio come un passaporto ho il mio libretto che mi aiuta a ricordarli tutti.

Il prossimo viaggio sar  quello del **vaccino anti-COVID-19!**

Yani sen, bir s r  aşı mı yaptırdın b y kanne?

Ah evet canım! Pasaport benzeri bir kitap ığım var, hepsini hatırlamama yardımcı oluyor. Bir sonraki yolculuğum **COVID-19 aşı** olmaya doğru olacak!

VACCINO
KABAKULAK
ANTI-PAROTITE

HEPATIT
ANTIEPATITE

ANTI INFLUENZA
STAGIONALE
MEVSIMSEL GRIP

APPUNTAMENTO
RANDEVU

ANTITETANICA
TETANOS

VACCINO
ANTI-POLIO

ÇOCUK FELCI

ANTI-VAIOLO
ÇIŞEK HASTALIĞI

11 MARZO 2021
ANTI-COVID-19

11 MART 2021
COVID-19

Tutti gli **scienziati del mondo**, infatti, si sono uniti per sconfiggere insieme la pandemia da Coronavirus e in pochissimo tempo sono riusciti a trovare diversi vaccini anti-COVID-19. È stato un vero **lavoro di squadra planetario!**

Sonuç olarak, koronavirüs salgınına yenmek için dünyanın her tarafından bilim insanları bir araya geldiler ve koronavirüsün neden olduğu hastalık olan COVID-19'a karşı hızla çeşitli aşılar geliştirdiler. Bu gerçekten de çok büyük bir ekip çalışmasıydı!

Che bella notizia! Lo farò anche io?

Per adesso lo faranno le persone che possono ammalarsi più gravemente come noi nonni, le persone con altre malattie e i medici che sono sempre a contatto con i malati.

Sarà una **battaglia lunga** a cui noi adulti contribuiamo, vaccinandoci.

*E noi bambini possiamo aiutarvi, continuando a rispettare le **3 M: Mascherina, Mani sempre pulite e Metro di distanza con gli altri!***

Bu harika bir haber! Ben de aşı olacak mıyım?

Şimdilik, öncelikle biz büyükanne ve büyükbabalar gibi hastalanma riski çok olanlar, başka hastalıkları olanlar ve doktorlar gibi hasta insanlarla her zaman temas halinde olan insanlar aşı oluyor. Bu **uzun ve zorlu bir mücadele** olacak ama her yetişkin aşı olarak bu mücadeleye katkıda bulunacak.

*Ve benim gibi çocuklar da **şu 3M kuralına uymaya devam ederek yardımcı olabiliriz: Maske, Musluk, Mesafe!***

GLOSSARIO DELLE PAROLE DIFFICILI PER BAMBINI CURIOSI

MERAKLI ÇOCUKLAR İÇİN ZOR KELİMELER SÖZLÜĞÜ

Virus: È un organismo microscopico, ancor più piccolo dei batteri, che non riesce a vivere da solo, ma entra dentro le cellule e ne sfrutta le capacità per vivere e moltiplicarsi, causando malattie spesso molto dannose.

Virüs: Bakterilerden bile daha küçük, mikroskopik bir organizmadır. Kendi başına yaşayamaz, ancak başka hücrelerin içine girerek onların yaşama ve çoğalma yeteneklerinden yararlanır. Çoğu zaman çok zararlı hastalıklara neden olur.

Anticorpo: È una proteina (una piccola molecola prodotta dalle cellule), di forma e dimensione complementare alla porzione di un virus. Serve per legare il virus e portarlo dalle cellule del sistema immunitario che si occupano di eliminare il nemico.

Antikor: Virüsün bir parçasını tamamlayabilecek bir şekil ve büyüklüğe sahip olan bir proteindir (hücreler tarafından üretilen küçük molekül). Virüse bağlanır ve onu düşmanı ortadan kaldırmakla görevli bağışıklık sistemi hücrelerine taşır.

Vaccino: Un prodotto, quasi sempre un liquido, che contiene una parte del virus o il virus stesso ma non più in grado di causare la malattia, allo scopo di scatenare la risposta immunitaria e produrre anticorpi. In genere il vaccino funziona al meglio dopo più iniezioni, i richiami.

Aşı: İçinde virüsün bir parçasını veya kendisini içeren, ancak artık hastalığa neden olamayan bir sıvı. Bağışıklık sistemini tetikler ve antikolar üretir. Bir aşı tipik olarak, tekrar aşı adı verilen, bir kereden fazla uygulamadan sonra en iyi şekilde etki gösterir.

Genoma: Rappresenta il libro di istruzioni che le nostre cellule leggono per determinare come è fatto un organismo vivente. Nelle cellule dell'uomo si trova il DNA, mentre in alcuni organismi un genoma leggermente diverso, chiamato RNA. I nuovi vaccini come quelli anti-COVID-19, utilizzano l'RNA che serve a produrre la parte esterna del virus (quello che gli dà la forma a corona).

Genom: Hücrelerimiz, canlı bir organizmanın nelerden oluştuğunu belirlemek için okuduğu bir tür talimat kitapçığı. İnsan hücreleri DNA içerirken, bazı organizmalar RNA adı verilen biraz farklı bir genoma sahiptir. COVID-19 aşılarda gibi bazı yeni aşılarda, virüsün bu dış kısmını üretmek için gerekli olan RNA'yı kullanır.

Un progetto di / A project by:

Partner Locale / Yerel Partner:

Ideazione e direzione di progetto / Proje Sorumluları

Lucio Biondaro e Alessio Scabro

Scritto da / Yazan

Dr.ssa Daniela Longo, PhD in medicina clinica e sperimentale;
Dr.ssa Erika Nerini, PhD in scienze e tecnologie dei prodotti
della salute

Per la traduzione / Çeviren

İnformel Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri

Supporto editoriale / Editoryal Destek

Prof.Dr.Uygar Tazebay
Gebze Teknik Üniversitesi

Illustrazioni e adattamento grafico / İllustrasyon ve Grafikler

Alessia Catania

Endorsed by / Tarafından onaylanan:

Rete Nazionale Musei dei Bambini

